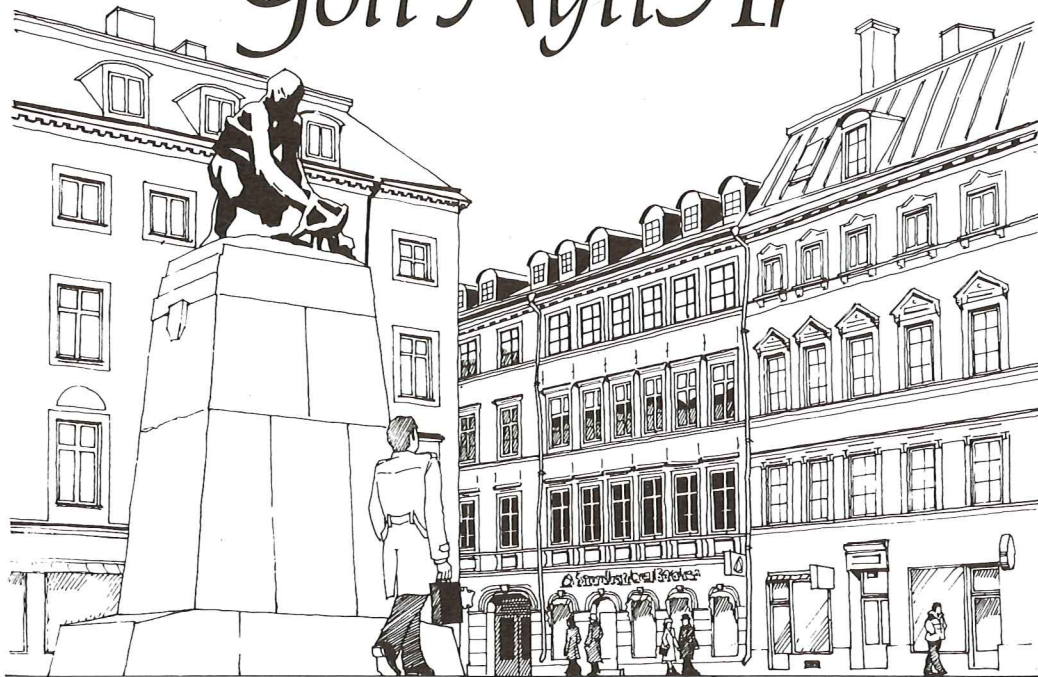

Gott Nytt År

Engelska i svenskan som språkvårdsproblem	s. 2
Symposium om datorstödd terminologi och lexikografi	s. 3
Danska terminologer i västerled	s. 6
Svenska dataordböcker	s. 7
Infoterms terminologiska bibliografier	s. 8
Mer om svensk termexport	s. 8
Notiser	s. 9
Citatet	s. 9
Termfrågor i urval	s. 10
Termregister 1984/85	s. 11
Korsord	s. 12

Engelska i svenskan som språkvårdsproblem

Hur ser det ut?

Hur vill vi ha det?

Vilka är de största problemen?

Vad kan vi göra?

Inför dessa frågor ställdes deltagarna i den konferens om "Engelska i svenskan som språkvårdsproblem" som hölls den 25 september i Statsrådsberedningens rotunda i det vackra Rosenbad. Arrangör var Språkvårdsgruppen, som består av representanter för Svenska Akademien, Svenska språknämnden, TNC, SIS-Standardiseringskommissionen i Sverige och Samspråk (Samarbetsorganet för språkvårdare inom offentlig förvaltning).

Konferensens deltagare utgjordes av journalister, översättare, reklamfolk, utbildare och representanter för svensk språkvård.

Språkvårdsgruppens ordförande professor Sture Allén inledde med att förklara att lån från andra språk till svenskan inte var någon ny företeelse. Strindberg på sin tid lånade friskt från andra språk, främst från franskan. Han citerade också Staffans stollar: "Det är bara en tidsfråga innan hela vårt folk talar riks-swedish".

Professor Alvar Ellegård, som höll nästa anförande, ansåg det vara omöjligt att stoppa engelskans inflytande över svenska språket. Språket förändras allteftersom kulturmönstret ändras. Han menade att vi måste acceptera lånord som passar in i det svenska språksystemet när det gäller stavning, uttal, böjning m.m. Exempel på sådana ord: sport, tank, romans, konsistent. Även ett uttryck som "leva upp till" kan vara god svenska, ansåg professor Ellegård.

Ord som "leasa, jeans, pop, shop" m.fl. är exempel på ord som inte passar in i det svenska stavningssystemet. Men hur skall vi bli av med dem? De är ju redan etablerade i svenskan.

Professor Magnus Ljung redovisade resultatet av en undersökning "Engelskan i Sverige" där 1 862 personer hade utfrågats. Inte helt överraskande kom man fram till att de tillfrågade personerna först och främst kom i kontakt med engelska språket via TV. De utfrågade fick också svara på vilka lån från engelskan som de kunde acceptera. Det visade sig att engelsk pluralform var det som de flesta i undersökningen kunde acceptera även i svenskan. Genitiv-s kunde 27 % gå med på i svenskan. "Köp maten hos Kalle's!" – ansågs således helt "OK".

Magnus Ljung redovisade också en utredning där man undersökt all text från en speciell dag i några utvalda dags-, vecko-, fack- och sporttidningar. Undersökningen omfattade 466 167 ord och visade att det förekom färre lån från engelskan än väntat. Man fick också fram att det var vanligare med engelska ord och uttryck i annonstexter än i redaktionell text. Det förekom också mer engelska i fack- och sporttidningar än i övrig press.

Docent Martin Gellerstam berättade att 85 % av de romaner som översätts till svenska översätts från engelska.

I slarvigt översatt litteratur från engelskan vimlar det av uttryck som "å tusan" och "förtjusande". Det är också vanligt med ord som "tvungen" (had to), "anlända" (arrive), "tillbringa" (spend). Vi skulle inte ha valt dessa ord om det inte varit en översättning. Han gav också exempel på vissa ord ur översättningslitteraturen som medfört en betydelseglidning i förhållande till det svenska uttrycket: dramatisk – drastisk – lokal – massiv.

I diskussionen som följde framkom att det verkar finnas en medveten strävan i vissa tidningar att anglisera. Det samma gäller många annonstexter. Kanske säljer man mer om man annonserar om "tajta jeans" i stället för "snäva blåbyxor"?

Det visade sig att slarviga översättningar oftare berodde på bristande ekonomiska resurser än brist på kunskap. Om recensenter mer framhöll översättarnas arbete skulle förlagen kanske få en annan inställning till vad det får kosta.

Fil. mag. Catharina Grünbaum ansåg att vi i Sverige har lyckats anpassa det engelska språkgodset med framgång. Vi har behållit vår språkliga svenska identitet. Trots detta kan inte engelskan få flöda in hur som helst. Vi behöver inte ta så allvarligt på de modeord av engelskt ursprung som ingår i ungdomskulturen. Det är allvarligare att fackspråket idag påverkas så kraftigt av engelskan. Ett allvarligt problem är också att den engelska pluralformen och särskrivning enligt engelskt mönster blivit så vanliga företeelser i svenskan. En tröst är dock att ord som stannar kvar i svenskan brukar få svensk pluralform så småningom. Numera ser man "containrar" och "cowboyerna". Annan påverkan från engelskan som inte är bra är att vi använder apostrofgenitiv och tvekar om decimaltecknet skall vara komma eller punkt. Catharina Grünbaum ansåg att följande kriterier måste uppfyllas för att man skall kunna acceptera lånordet:

Det skall finnas ett behov av ordet i svenskan.

Det skall gå att uttala.

Det skall gå att böja.

Det skall gå att stava i svenskan.

De ord som inte går att anpassa bör översättas till svenska. Hennes slutsats var att om vi skall låna ord skall de gå att hantera – men vi skall inte vara rädda för att bilda nya svenska ord.

En munter stämning spreds i lokalen när Fil. dr Åke Jonsson, språkvårdare på Sveriges Radio, spelade upp ett avsnitt ur en nyhetssändning som inte kunnat sändas ut i etern eftersom reportern stakade sig varje gång han skulle uttala ord som "CIA, FBI, BBC" m.fl. på svenska. Han hade tidigare fått uttala orden som "si-ajj-ejj, eff-bi-ajj" osv. Bandinslaget slutade med att reportern exploderade i svordomar över de regler som förbjöd honom att uttala orden på det sätt han var van vid.

Åke Jonsson spelade också upp ett avsnitt ur Leif Anderssons radioprogram "Smoke rings" där Leif Andersson på sitt alldeles speciella sätt blandar engelska och svenska. Det är en del av charmen med programmet och det vill vi inte ändra på, menade Åke Jonsson.

Åke Jonsson avslutade sitt inlägg med ett svar i tre punkter på frågan "Hur vill vi ha det?":

- att språkvårdande organ blir mer aktiva, mer utåtriktade vid lanseringen av ersättningsord och översättningslån.
- att samma instanser försöker hålla och befästa vunna positioner genom att inte stillatigande acceptera avvikelser från ersättnings- eller översättningslinjen.
- att journalister i vårt land blir stärkta i sin svenskhet. De är rädda för att göra nya ord på svenska, när det redan finns ett engelskt ord.

Ett originellt inslag i konferensen kom från chefredaktör Anders H Pers. Han ansåg att den amerikanska rockkulturen har skapat en gemenskap över gränserna bland ungdomar och att rocktexterna kanske innehåller "språkskott" som kan vara av värde. Vi skall inte vara rädda, menade han, för att lära oss de ord som förekommer i rockkulturen och som svenska ungdomar redan i dag behärskar. Vi äldre stängs annars ute från den gemenskap och det språk våra ungdomar har. Anders H Pers önskade att vi kunde få in något av "the US street language" i svenskan. Det har sådana bilder, sådan kraft! Vissa engelska ord har en dynamik i uttalet som vi saknar i svenskan, t.ex. "upscale" och "honky-tonk".

Docent Stig Nilsson berättade att Academie Linné bildades 1739. I stadgarna står att akademien skall ha svenska språket som språkrör. 1773 kom första normativa ordboken.

Stig Nilsson gav oss rådet att använda det svenska språket, men tyckte ändå att det var bra med internationella fackord i vissa sammanhang. Han menade att svenskarna saknar tilltro till det egna språket. Hela världen använder det svenska ordet "tungsten" men svenskarna säger "wolfram". Varför? Han gav TNC en eloge för sitt arbete med den svenska tekniska terminologin.

"När vi fejsade infarkten så spikade hon". Sådana uttryck kan man få höra inom medicinens område, fick vi veta av en läkare i sällskapet.

Språknämndens nya föreståndare, docent Margareta Westman, berättade att i ett enda nummer av Göteborgsposten fanns det 150 första belegg på engelska ord. Hälften av dessa fanns i annonstexterna. Hon ansåg att det handlade om ordmagi – det låter finare med "work-out" än med "gymping" som får oss att tänka på den gamla skolgymnastiken. Kanske är det också så att man kan ta mer betalt som "coach" än som "tränare"? Magi och lättja i allians mot informativ klarhet ger oss så mycket engelska ord, ansåg Margareta Westman. Hon lämnade ett recept mot detta: "Erkänn nybildning av ord och språkvård som konst!"

"Ett demokratiskt språk är ett språk som alla begriper!" framhöll docent Staffan Hellberg.

En sammanfattning från konferensen blir att inflytandet från engelska språket i svenskan inte går att styra. Många menade också att det inte var önskvärt. Andra såg det som en nödvändighet att hålla "svenskan ren". Man var i alla fall ense om att språkvård borde uppmärksammas mer. Ett stående inslag om språkvård i TV vore inte så dumt. Eller varför inte på mjölkförpackningar?

Sture Allén sammanfattade dagens diskussioner som att "det tycks som om svenskans identitet inte är i omedelbar fara". Margareta Westman uttryckte det som

"Blandspråk i sig är inte så farligt, bara man inte tappar fotfästet i det egna språket".

Huvuddelen av inläggen från konferensen kommer att publiceras i Språknämndens tidskrift Språkvård.

Berit Björk

Symposium om datorstödd terminologi och lexikografi

I anslutning till de nordiska datalingvistikdagarna i Helsingfors anordnades den 13 och 14 december 1985 ett symposium med titeln "Datorstödd terminologi och lexikografi". Som värd fungerade TNCs finska motsvarighet Tekniikan Sanastokeskus – TSK (Centralen för teknisk terminologi). Symposiet hade samlat ett 40-tal deltagare. Från TNC deltog Gunnel Johansson, Bo Svensén och Kjell Westerberg.

Ett system för inmatning av data i en termbank

Det första inslaget bestod i att Stefan Rönn (TSK) presenterade ett enkelt men flexibelt mikrodatorsystem för inmatning av terminologiska data i en termbank. Han uppehöll sig bl.a. vid problemet hur man från en enda inmatningsfil skall kunna producera utskrifter av alla de typer som kan bli aktuella:

- permanenta (t.ex. fotosatta tryckoriginal),
- "slit-och släng" (t.ex. arbetsutskrifter),
- mikromedier (t.ex. i form av mikrokort),
- flyktiga (t.ex. på bildskärm),
- maskinläsbara (=på magnetmedier).

TNCs Bo Svensén, Gunnel Johansson och TSKs Heidi Suonuuti

En spansk finalalfabetisk ordbok

David Mighetto (Göteborgs universitet) presenterade därefter en spansk finalalfabetisk ordbok (baklängesordbok). Ordboken utgör en bearbetning av den lingvistiska databanken Banco de Datos de Prensa Española 1977 (PE77), som består av två miljoner löpande ord spansk tidningsprosa från perioden juni-december 1977.

Förebilden till projektet är Svensk baklängesordbok, utarbetad vid Språkdata i Göteborg och publicerad 1981. Den spanska baklängesordboken skiljer sig dock från den svenska på några punkter.

För det första är den spanska ordboken betydligt mindre än den svenska och omfattar 52 237 ord mot Svensk baklängesordboks 160 771.

Vidare är den svenska baklängesordboken bara till en del baserad på löpande text: huvudmassan av orden är hämtad från Svenska Akademiens ordlista.

Den tredje skillnaden är delvis en följd av den andra. Den spanska ordboken redovisar nämligen orden på sublemma-nivå (dvs. samtliga förekommande former av orden finns med), medan Svensk baklängesordbok visar lemmatiserade former (dvs. samtliga former av ett ord representeras endast av den i ordböcker normalt förekommande uppslagsformen).

Terminologiska aktiviteter vid Telenokia AB

Termarbete inom ett företag var ämnet för nästa presentation, där Seija Suonuuti berättade hur man arbetar vid Telenokia AB. Målen för verksamheten är:

- att ge hjälp åt företagets översättare (ca 15 stycken, som hanterar ca 12 000 sidor dokumentation om året),
- att ge stöd åt fackspråksanvändare i allmänhet,
- att utreda begrepp och begreppsbildning inom branschen,
- att stabilisera termernas användning,
- att söka termekvivalenter på främmande språk. Företaget har sedan 1983 en egen termbank, som för närvarande omfattar ca 4 000 termposter. Termposterna i banken har något olika status ("viktklass"):
- Klass 1: Termerna är synnerligen centrala med tanke på branschens teknik (är i termbanken försedda med regelrätta definitioner).
- Klass 2: Termerna är inte centrala men har viss anknytning till branschen (är i termbanken försedda med antingen definitioner eller enklare förklaringar).
- Klass 3: Termerna har ingen direkt anknytning till branschen men är betydelsefulla som stöd för redigering eller översättning av dokument (är i termbanken endast försedda med kontexter eller med rekommendationer beträffande användningen).

Paussamtal

Datorns roll – herre eller slav?

Kjell Westerberg (TNC) talade över det mer allmänna temat "Datorns roll – herre eller slav?". Hans inlägg kommer att refereras utförligt i nästa nummer av TNC-Aktuellt.

Korpusbaserad terminologi och lexikografi

Steffen Leo Hansen (Handelshøjskolen i København) talade därefter om korpusbaserad terminologi och lexikografi. Det rör sig om ett pilotprojekt som startats för att avhjälpa bristen på fackordböcker inom olika områden. Avsikten är att man först skall upprätta en flerspråkig termdatabas för att sedan på grundval av denna utarbeta flera tvåspråkiga och en enspråkig dansk fackordbok.

Med tanke på att det delvis rör sig om tvåspråkig lexikografi kan man knappast sägas ha gjort det lätt för sig: ämnet för pilotprojektet är nämligen juridiskt och avser delområdet civilprocessen. Flerspråkiga ordböcker saknas på området, och det råder ett stort behov av sådana bland översättare. Ämnet erbjuder också många principiellt viktiga problem, framför allt när det gäller ekvivalens.

Arbetsfaserna i projektet är:

- upprättande av en textkorpus,
- inventering av facktermer,
- upprättande av flerspråkiga termdatabaser,
- generering av ordböcker.

Arbetet med textkorpus bedrivs på följande sätt:

1. En textdatabas upprättas bestående av lagtexter, förarbeten och kommentarer till lagar, handböcker, artiklar, läroböcker och formulär. Man strävar inte efter att täcka hela ämnet utan inriktar sig på att basera arbetet på för ämnet representativa texter.
2. Varje avsnitt i de ingående texterna (kapitel, artikel, paragraf) klassificeras efter tre olika kriterier:

- a) formellt (dvs. med traditionella bibliografiska data),
- b) innehållsligt (med hänsyn till ämnesområde; dessutom förses varje avsnitt med ett nyckelord och med uppgift om texttyp),
- c) tekniskt-administrativt (sorteringsnycklar, löpnummer på artiklar, källa m.m.).

3. Som utgångspunkt för lexikologisk-lingvistiska undersökningar markeras i texten vissa betydelsebärande ordklasser: substantiv, verb samt "adjunktioner" (attributivt använda adjektiv och particip samt adverb).

4. På grundval av denna korpus upprättas frekvenslistor, nyckelordslistor, index och konkordanser. Med hjälp av systemet STATUS II kan man också bedriva fri textsökning och exempelvis söka på ord över huvud taget, ord såsom nyckelord, ord i kategorin "text", flerledade uttryck (t.ex. "processuelle regler") och verbfraser (t.ex. "fremsette krav").

Därmed har man nått fram till den punkt där den terminologiska bearbetningen kan starta.

Mikrodatorer i terminologi- och lexikografiarbetet

Nästa inslag bestod i att Håvard Hjulstad (Rådet for teknisk terminologi – RTT) talade om mikrodatorer i det terminologiska och lexikografiska arbetet.

Mikrodatorerna får allt större minnesutrymme. De blir också snabbare men knappast dyrare. Läget idag och en tänkbar utveckling skulle kunna framställas så här:

	1985	1986	1990
Primärminne (Kb)	256	512	1000-5000
Sekundärminne (Mb)	10	20	40-100
Pris (norska kronor)	45.000	45.000	45.000

Inom terminologiarbetet behöver man en kombination av stor lagringskapacitet och bra utskriftsmöjligheter. Det är därför idag naturligt att man använder mikrodator som arbetsredskap men stordator för lagring av termbank och för framställning av tryckoriginal. Det är dock troligt att även de sistnämnda uppgifterna i framtiden kommer att kunna utföras på mikrodator.

I Norge blir det allt vanligare att man använder mikrodator för lokala terminologiprojekt. De termbankar som utgör resultatet av de olika terminologiprojekten sammankopplas också till lokala nät. (I Sverige gör vi på ett något annorlunda sätt därigenom att vi strävar efter att bygga upp en central teknisk termbank, TERMDOK.)

Håvard Hjulstad visade avslutningsvis några exempel på olika bearbetningar som utförts på RTTs mikrodator.

En datorframställd dataordbok

Det finska dataförbundets i dagarna utkomna dataordbok presenterades av Ilmari Pietarinen från finska finansministeriet.

Arbetet hade pågått i 20 år. Från början var syftet att motverka inflödet av anglicismer, och den första versionen av ordlistan var därför engelsk-finsk. Omfånget var ca 800 termer. Fem år senare framställdes en finsk-

engelsk version, som dessutom vuxit till ca 1 000 termer. Ytterligare fem år senare (1975) hade definitioner tillagts.

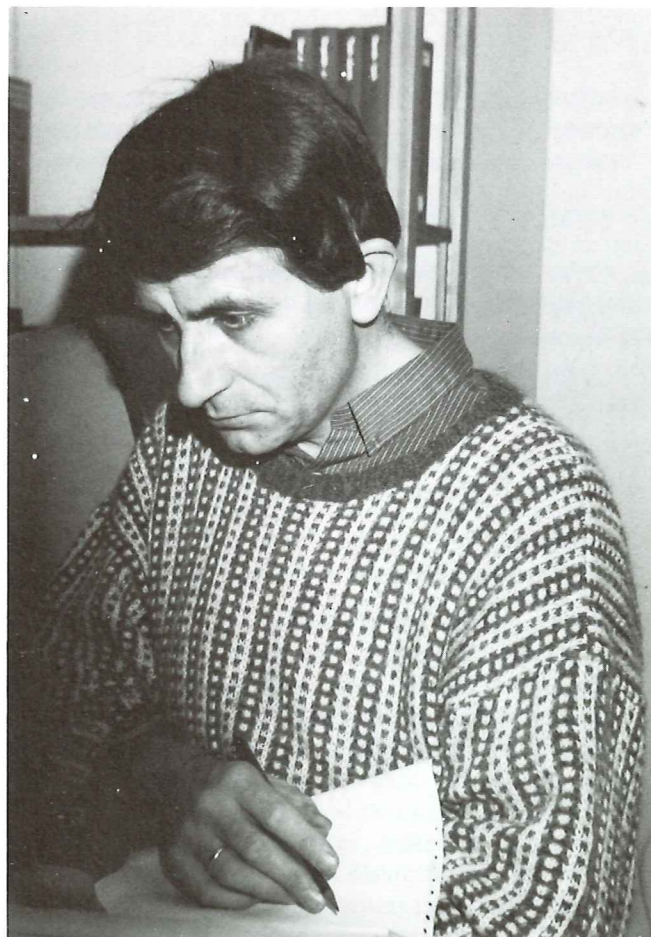
Dagens version består av 1 800 termer med finska definitioner och med termekvivalenter på fem språk (engelska, franska, svenska, ryska och tyska). Tekniken har också avancerat, från 1965 års hålkort till dagens fotosättning från magnetband.

Systemet är dock något komplicerat, och föredragshållaren sade sig inte vilja genomföra ett nytt projekt på samma premisser: inskrivning på flexskiva i kontorsdator, bearbetning på stordator vid Helsingfors universitet, magnetband därifrån till en servicebyrå som i sin tur framställer det magnetband som skall styra fotosättningen.

Norsk oljeterminologi

Det statliga norska oljebolaget Statoil planerar att 1986 utbogsera och installera oljeplattformen Gullfaks A. Driftstart är planerad till 1987 och drifttiden beräknas till 30 år. Gullfaks A är den första norska oljeplattformen med enbart norrmän i ledningen och den första med norska som officiellt språk. Ca 90 % av arbetsstyrkan kommer att utgöras av norrmän.

Detta innebär att ca 60 handböcker och instruktioner, de flesta på engelska, måste översättas till norska. För att detta skall kunna ske på ett ändamålsenligt sätt måste norska ekvivalenter till de engelska oljetermerna skapas och konsekvent användas. För detta arbete har Statoil

Per-Bjørn Pedersen

anlitat fem terminologer från Norsk termbank, som är knuten till Nordiska institutionen vid universitetet i Bergen.

Tre representanter för Norsk termbank deltog i Helsingfors-symposiet och presenterade verksamheten utifrån olika utgångspunkter.

Kari E Haugland berättade om själva översättningsarbetet och de problem med bl.a. termval man där stötte på. Det gick i mångt och mycket ut på att rensa bland synonymer och åstadkomma en klarare åtskillnad mellan skenbara synonymer.

Som exempel på skenbara synonymer kan nämnas eng. "rathole" resp. "mousehole", som faktiskt har olika betydelse. I den norska versionen avråder man följaktligen från "rottehull" och "musehull" och säger i stället "rørkoplingshylse" och "drivrørshylse".

Det stora antalet synonymer bottnade till stor del i att utgångsmaterialet härrörde från flera olika oljebolag, vart och ett med sin speciella terminologi. Men det var inte bara en fråga om skillnad mellan olika oljebolag: bristen på terminologisk medvetenhet tog sig också det bisarra uttrycket att vissa skribenter uppgav sig *medvetet ha varierat* sitt termval av stilistiska skäl (ungefär som man i skolan uppmanas att göra vid uppsatsskrivning).

Ivar Utne beskrev Norsk termbank, som för närvarande består av en databas innehållande ca 10 000 termer plus terminologi från norsk standard.

Projektledaren Per-Bjørn Pedersen berättade om de terminologiska uppdrag som oljeindustrin lagt ut på universitetet i Bergen. Det rör sig inte om småsummor. För 1986 räknar man med en ekonomisk ram på ca 7 miljoner norska kronor, och personalstyrkan beräknas öka från 12 till 20 personer.

Termbanks- och projektverksamheten disponerar datorresurser både genom universitetets huvudanläggning och i form av ett tiotal mikrodatorer. Inom systemets ram finns redan i drift tre olika tillämpningar av typ "extended network":

1. en terminologisk ordbok med olika sökmöjligheter (innehållande oljeterminologi och termer ur norsk standard),
2. databasteknik inom ett översättningsprojekt (översättning av Statoils reservdels- och utrustningslistor),
3. nätverksstruktur för begrepp och termer (utveckling av en tesaurus för Statoils räkning).

Nästa sammankomst

Symposierna om datorstödd terminologi och lexikografi återkommer vartannat år. Nästa sammankomst är planerad till hösten 1987, då Handelshøjskolen i København kommer att fungera som värd.

Bo Svensén

Danska terminologer i västerled

Picht, Heribert & Draskau, Jennifer: Terminology: An Introduction. Guildford 1985: University of Surrey, Department of Linguistic and International Studies. A4, 265 s.

I TNC-Aktuellt 1985:2 (sid. 7) anmälde jag Helmut Felbers "Terminology Manual" och konstaterade inledningsvis att det länge saknats engelskspråkiga handböcker i ämnet. Man kan spekulera i vad detta berott på. En tänkbar anledning skulle kunna vara att det i den anglosaxiska världen helt enkelt råder brist på intresse och kunnande när det gäller terminologins teori och metoder. Detta antagande får ett visst stöd av det faktum att den första publikationen i ämnet inte författats av en engelsman eller amerikan utan av en österrikare.

När det nu – enligt den kända teorin om ketchupflaskan – dykt upp en liknande bok på samma språk efter bara ett år, kan det vara skäl att fråga sig om mitt ursprungliga antagande var felaktigt eller inte. Svaret blir både ja och nej: det saknas inte längre intresse, men det råder fortfarande brist på kunskaper och erfarenheter.

Boken har utarbetats i anslutning till en femdagarskurs inom översättarutbildningen vid Department of Linguistic and International Studies, University of Surrey, dit de båda författarna inbjudits som lärare. Bara det faktum att en sådan kurs anordnas tyder onekligen på ett nyvaknat brittiskt intresse för terminologins teori och metoder.

Att kunskaper och erfarenheter fortfarande saknas kan man sluta sig till av institutionschefens förord, där terminologiläran karakteriseras som "a key discipline as yet little taught in Britain and other English-speaking countries". Men bristen på inhemskt kunnande framgår klart av att kursarrangörerna måst importera lärarna från utlandet: båda dessa är nämligen knutna till Handelshögskolan i Köpenhamn (i ärlighetens namn skall dock påpekas att Jennifer Draskau är född engelska).

Dispositionen av stoffet är hos Picht & Draskau ungefär densamma som hos Felber. Detta skall inte uppfattas som ett tecken på bristande självständighet, eftersom den valda tågordningen för mig framstår som den enda naturliga och ändamålsenliga. På två punkter är dock den nya boken mer heltäckande än Felber, vilket visar sig dels i början, dels i slutet.

Picht & Draskau börjar nämligen med att i det första kapitlet reda ut förhållandet allmänspråk – fackspråk – terminologi, ett angreppssätt som säkerligen har sin grund i bokens konkreta syfte men som man är tacksam för i alla fall.

Den andra skillnaden är att författarna ägnar ett kapitel (det sista) åt frågan hur man bedriver utbildning i terminologi. Man kan fråga sig om de personer som just lärt sig terminologins grunder genom att läsa boken skall börja undervisa i ämnet nu genast. Tanken kanske inte är så orimlig: är det inte på det sättet som missionsverksamhet brukar bedrivas?

De mellanliggande kapitlen behandlar:

- Terminologins historiska utveckling och dess situation idag
- Begrepp
- Begreppsrelationer och begreppssystem
- Termer
- Terminografi
- Terminologiska databanker
- Metoder för praktiskt terminologiarbete
- Standardisering och terminologi
- Terminologi och IoD
- Organisationer och samarbetsformer inom terminologiområdet

Bokens sista sidor utgörs av en "selected bibliography".

Jag skall inte gå in i någon närmare diskussion av innehållet. Det får räcka med att nämna att boken i allt väsentligt företräder samma grundsyn som TNC när det gäller terminologi och hur terminologiarbete skall bedrivas. Och att exemplifieringen på någon punkt (t.ex. beträffande termbanker) har en dansk slagsida är fullt begripligt och stör inte alls.

Även om de båda böckerna vänder sig till olika typer av läsare och har olika inriktning, finns det vissa punkter där någorlunda rättvisa jämförelser kan göras.

Felber utmärker sig genom sin rikedom: det flödar av exempel, illustrationer, listor och appendices av olika slag. Picht & Draskau är selektiv och koncentrerad men täcker ämnet lika bra, på ett par punkter t.o.m. bättre (se ovan). Man är bl.a. tacksam för att bibliografien tar sikte på det väsentligaste; det bibliografiska överflöd som utmärker Felbers bok hör inte hemma i en introduktion till ämnet.

Felber är ganska oöverskådlig och svår att hitta i. Picht & Draskau är klar och överskådlig och därigenom betydligt lättare att använda.

När det gäller användbarheten har dock båda böckerna en sak gemensamt. En viktig regel inom terminografin är att alla termer skall vara åtkomliga såväl alfabetiskt som systematiskt. Båda dessa böcker är försedda med mycket detaljerade innehållsförteckningar (hos Felber 15 sidor, hos Picht & Draskau 7 sidor). Ingen av dem har däremot något alfabetiskt register! Detta är en brist, i synnerhet hos Felber som torde vara avsedd för konsultation i enkla frågor snarare än för sträckläsning.

Intrycket av Felbers bok kvarstår: den är en fyndgruva för alla som arbetar med terminologi men kan knappast sägas vara pedagogisk. Författarparet Picht & Draskau däremot har åstadkommit en pedagogisk och koncentrerad men ändå heltäckande introduktion till ämnet. Deras bok borde – om kunskapen om den sprids på ett effektivt sätt – kunna värva många terminologiska prosluter, inte bara i den anglosaxiska världen.

Boken kan beställas från utgivaren: University of Surrey, Dept. of Linguistic and International Studies, Guildford, Surrey GU2 5XH, England. Priset är 15 pund + porto (vid beställning av fler än 6 exemplar samtidigt är styckepriset 12 pund).

För Sveriges vidkommande gäller fortfarande det som sades i anmälan av Felbers bok: inom TNCs kansli är ar-

betet nu i full gång med den svenska handboken i terminologi, som skall utkomma under 1986.

Bo Svensén

Svenska dataordböcker

Frågor till TNCs termtjänst utmynnar inte så sällan i en rekommendation av en ordlista, som ska motsvara rådsökandens behov. Oftast ställs frågan direkt: "Kan TNC rekommendera en lämplig ordlista inom området X?" Önskemål om vilka språk som skall ingå är vanliga.

Dataordlistorna utgavs till en början inte i takt med den explosiva utvecklingen på området. Det är inte heller troligt att den yviga dataterminologin kommer att stabiliseras än på ett tag. En förutsättning vore i så fall en långt större standardisering av olika maskin- och programvaror.

Kom de svenska dataordlistorna tills för något år sedan som en sällsynt överraskning, så kännetecknas de två sista åren av en i förhållande till språkområdets ringa storlek ganska imponerande utgivning. En orsak är givetvis den snabba datorisering som genomförts och som även i internationellt perspektiv är anmärkningsvärd. Enligt en färsk undersökning arbetar nu var fjärde statstjänsteman vid något tillfälle var dag vid en dataterminal.

Földriktigt får TNCs termtjänst ofta besvara dataterminologiska frågor. Det gör vi gärna också i fortsättningen men vi vill också gärna bidra till att utgivningen av dataordlistor för olika brukare och behov blir känd. Den följande korta översikten rangordnar inte de olika titlarnas terminologiska kvalitet. Ingen av dem har SIS/TNC-terminologins samordnande och standardiserande syfte.

Lennarth Bjurdells "Dataelektronik: förkortningsordbok" utkom 1983 på Liber förlag och föreligger redan i en ny upplaga. Den innehåller ca 2 800 förkortningar inom områdena nationella och internationella organisationer och företag, datakommunikation, logikfamiljer och kretstekniker, programmeringsspråk, enheter och enhetsprefix, minnestyper, olika företagsspecifika produkter m.m.

Liber ger också ut en ny upplaga av "ADB-ordboken", som sedan 1982 utökats med ett par hundra termer. "ADB-ordboken" är ett behändigt häfte som innehåller enkla förklaringar av elementära ADB-termer.

1984 kom en ny utgåva av SIS' och TNCs gemensamma produkt, "TNC 82 Dataordboken". Den täcker ett brett spektrum inom området och har naturligtvis en styrka i sina välavvägda definitioner. (Boken anmäldes i TNC-Aktuellt 1985:1.) Samma år utkom "Paginas mikrodatalexikon", som väl tillmötesgick det terminologiska behov som uppstod i och med den kraftiga utvecklingen av smådatorer (persondatorer, mikrodata). Lexikonet består av två delar, den första främst ett engelskt-svenskt lexikon med beskrivningar och förklaringar. Andra delen upptar första delens andraord, dvs. den direkta översättningen till svenska. Anledningen till denna

disponering av materialet är naturligtvis "svengelskans" starka betydelse inom dataterminologin.

I år har TNC förvärvat tre svenska dataordböcker. Förlaget Omega i Norrköping har publicerat "Svensk dataordbok". Så heltäckande eller definitiv som titeln låter antyda är nu inte denna ordbok. Ambitionen är främst pedagogisk och förlaget vill tillgodose ett "brett" behov av dataterminologi. Ca 600 elementära, svenska dataord förklaras i korta definitioner. Ett par resonerande avsnitt med anknytning till den humanorienterade sidan av tekniken gör boken lämpad också som studiematerial.

"Norstedts dataordbok" är ett av flera exempel på en engelskspråkig ordbok som översatts och anpassats till svenska förhållanden. De amerikanska författarna ville presentera kortfattade men exakta definitioner av de viktigaste datatermerna. Översättaren John Schröder berättar i ett förord att han vid bearbetningen haft tillgång till SIS' och TNCs remissutgåva av Dataordboken och i många fall följt dess förslag.

"Uppslagsbok för datafreakar" står i ett fritt förhållande till det amerikanska originalet, "Hackers dictionary". Detta är snarast en kåserande ordbok för nattduksbordet. Översättarna, Patric Hadenius och Ulf Nyrén, kallar den ofullständig och tonen anges tydligt i inledningen: "Datorer kan i grunden bara förstå två saker: ja eller nej; 0 eller 1. Det är inte mycket." Boken är också en "reseguide till datafreakarnas subkultur" och det står klart, att den språkliga fantasin ofta överträffar den "dumma" datorn.

Sist på TNCs nyförvärvshylla står Bo Hallméns "537 datorord". Det är Esselte studium som givit ut en behändig – men dyr – pocketbok med några hundratal definierade datatermer. Förlaget har tänkt den som uppslagsbok för skolan, tjänsterummet och hemmet.

Magdalena Gram

Infoterms terminologiska bibliografier

För sex år sedan publicerades andra upplagan av "International bibliography of standardized vocabularies", andra delen i "Infoterm series". Infoterm har även i andra sammanhang förmedlat bibliografisk information om terminologi. "Infoterm newsletter" presenterar bibliografiska notiser och bulletinen "Biblioterm" informerar medlemmarna i Termnet-organisationen om nya publikationer på området. I vissa fall kumuleras posterna i "Biblioterm" till s.k. "BTs", dvs. "International bibliographies and directories". Dessa "BTs" är ämnesinriktade och anknyter till vissa inom Termnet fastslagna program.

Svårigheten med denna värdefulla information är den ofta kryptiska presentationsformen och därmed svårtillgängligheten. En "BT" kan dyka upp i flera skepnader och med eller utan beteckningen BT. Den kan utgöras av ett stencilrat lösblad, en insprängd ordlista eller en

kommersiellt utgiven och påkostad publikation. Såsom antytts kan den vara både en kalender över personer eller institutioner och en bibliografi över terminologins teori eller speciella typer av ordlistor. Bara Infoterms ambitiösa sekretariat torde besitta kunskap om formerna för och innehållet i denna splittrade utgivning.

Förra året utgavs "Bibliographie internationale de la terminologie", resultatet av ett samarbete mellan Infoterm, Girsterm, Guy Rondeau och Helmut Felber. Det rör sig i detta fall om en bibliografi över terminologins teori. De bibliografiska posterna presenteras i alfabetisk följd, klassificerade enligt Infoterms eget klassifikationsschema för ämnet terminologi. Som komplement till den alfabetiska sökmöjligheten finns bl.a. ett ämnesregister i slutet av boken.

Arbetet med "Bibliographie internationale de la terminologie" inleddes 1976. Förordet antyder att uppgiftens omfång och komplexitet uppdagats sent av de ansvariga. Datorstödet och rutinerna i samband därmed har utvecklats efterhand och parallellt med bibliografins sammanställning. Hur insamlingsarbetet verkligen gått till får vi inte veta mycket om, än mindre om vilka källor som utnyttjats. Varför svenska terminologer är så bristfälligt representerade kan man således bara gissa.

Tills vidare utgör denna bibliografi en värdefull källa för dem, som vill fördjupa sig i ämnet terminologi. Låt oss hoppas att ett bättre samarbete inom Termnet i förening med en effektiv datakraft skall avsätta ännu bättre bibliografiska produkter i framtiden.

Magdalena Gram

Mer om svensk termexport

Vi har tidigare i TNC-Aktuellt berättat om svensk termexport (kraftpapper i TNC-Akt. 1983:6 och gyttja i TNC-Akt. 1984:5/6). När vi nu har december och åter en No-

belfest kan det finnas anledning att erinra om ytterligare en term, skapad i Sverige, som vunnit internationell utbredning, nämligen dynamit. Ordet är bildat av dynamitens uppfinnare Alfred Nobel (1833-1896) och kommer av grekiskans *δύναμις* (*dýnamis*) som betyder kraft.

Det var år 1864 som Nobel startade tillverkning av sprängolja baserad på flytande nitroglycerin. Användningen av det nya sprängämnet spred sig snabbt över världen. Efter några år fann Nobel att det var lämpligt att suga upp nitroglycerinet i något material varefter patronering kunde utföras. Sprängoljan hade nämligen olägenheten att kunna tränga ut i sprickor i berget vilket medförde risker vid fortsatt arbete. Den var också känslig för stötar. Det första patronerade nitroglycerinsprängämnet tillverkades genom att nitroglycerinet sögs upp i kiselgur (gurdynamit). Senare byttes kiselguret ut mot nitrocellulosa. Dynamitens sammansättning har så småningom förändrats lite i olika länder. I dag har man t.ex. oftast en större del ammoniumnitrat än nitroglycerin.

Att dynamiten snabbt spred sig över världen visas bl.a. i att det första belägget för *dynamite* i Oxford English Dictionary är 1867 och i Petit Robert 1866.

Alfred Nobel hade dessutom ett stort intresse för kulturella och politiska frågor och han var en varm fredsvän.

Notiser

Två studiebesök på TNC

Torsdagen den 28 november besökte ca 30 studenter från franska institutionens översättarlinje TNC. Gruppen leddes av Gunnel Engwall och besöket hade föregåtts av att Ove Oskarsson, TNC hade hållit tre föreläsningar på universitetet om terminologi. De studerande hade bl.a. fått utarbeta en mini-ordlista.

Vid TNC-besöket redogjorde Anna-Lena Bucher för terminologiarbetets organisation i Sverige, i Norden och i ett internationellt perspektiv. En beskrivning av praktiskt terminologiarbete såsom det bedrivs vid TNC gavs också.

Besöket avslutades med en visning av TNCs bibliotek där särskilt ordböcker av franskt och kanadensiskt ursprung var av intresse.

Fredagen den 6 december besökte ca 30 studenter från tyska institutionens översättarlinje TNC. Gruppen leddes av Lars-Olof Nylén.

Anna-Lena Bucher och Kjell Westerberg redogjorde för terminologiarbetets organisation och det praktiska arbetet enligt ungefär samma upplägning som vid det förra studiebesöket.

Vårens kurs i Byggsvenska

TNC kommer även i vår att hålla en kurs i svenska för personer som arbetar inom byggbranschen.

I kursen ingår flera skrivövningar. Kursdeltagarna får här lära sig att skriva enkelt och klart, ändamålsenligt och korrekt. Vi analyserar även gemensamt olika byggtexter och diskuterar hur de språkligt är uppbyggda.

Som kursbok använder vi TNC 80 Byggspråk. Byggspråk är en handbok som ger praktiska råd i hur man bör skriva byggtexter. I den har vi samlat erfarenheterna från TNCs mångåriga samarbete med byggbranschen.

Kursen kommer att hållas den 21/4 kl. 13.00–17.00 och den 23/4 kl. 8.30–17.00.

Kursavgiften är 2 000 kronor inklusive kursmaterial och kaffe.

Kontakta TNC om Du vill ha mer information.

TNCs årsmöte äger rum den 28 eller 29 maj 1986. Vi återkommer i nästa nummer av TNC-Aktuellt med besked om exakt när och var mötet kommer att hållas.

Citatet

Teknikkens problem

*Teknik er det enkle
artistiske trik,
at klare en sag
med mindst mulig teknik
og dog saa besvaerligt
at hele publikken
kan se hvilket snilde
man er i teknikken*

Teknikkens tidsalder – Utopisk gruk

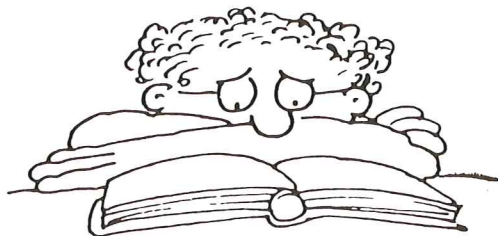
*Teknikken kan skabe
en verden som klapper,
når menneskene bare
vil trykke på knapper.*

*Og nu er der endnu
en nyhed på trapperne:
en automat
som kan trykke på knapperne.*

Piet Hein

Ur: Gruk fra alle lavene 1940–60.

Termfrågor i urval

FRÅGA: Vilken är den bästa svenska översättningen av engelskans "card key" (liknar ett kreditkort och man kan öppna t.ex. dörrar och portar med det)?

SVAR: Man kan argumentera för både *nyckelkort* och *kortnyckel*. Om man väljer efterleden *-nyckel* tar man fasta på funktionen och man kan hävda att plastkortet är en med hjälp av modern teknik, utvecklad variant av nyckeln. TNC skulle emellertid vilja förorda **nyckelkort**. Precis som *kreditkort*, *köpkort*, *betalkort* ger *nyckelkortet* innehavaren "tillgång, tillåtelse eller tillträde" till något. Ett *nyckelkort* kan t.ex. vara ett medlemskort som ger medlemmen möjlighet att själv låsa upp dörren till klubblokalen. Utvecklingen tycks peka mot en vidgad användning av plastkort i olika sammanhang.

?

FRÅGA: På moderna skrivare kopplade till datorer har man manöverorgan som på engelska kallas "touch-controls". Med hjälp av dessa kan man ställa in marginaler, antalet rader per sida m.m. Det man trycker på är i nivå med underlaget. Är det *tangenter* eller *knappar*? Eller är *tryckplattor* och *tryckpunkter* bra benämningar?

SVAR: Man brukar tala om tangenter på skrivmaskiner och räknemaskiner (tangentbord) medan telefoner och kodlås har knappar (knappteleson).

Tangenter och knappar har i dessa sammanhang alltid varit mekaniska och upphöjda. När elektroniken nu ger oss knappar och tangenter som inte behöver vara upphöjda men ändå har bibehållit i stort sett samma funktioner kan benämningen knapp, tangent mycket väl behållas. Med förleden *nudd-*, *nuddknapp*, får man en hanterlig och genomsynlig term som signalerar att det inte är fråga om en traditionell knapp.

?

FRÅGA: När man skriver och ritar på dataskärmar kan man få olika färger på olika delar av skärmen. Man kan ge kommandon som "full screen colour" (vilket betyder att hela skärmen fylls med en och samma färg) och "full

row colour" (vilket betyder att en rad fylls ut med en färg). Finns det några lämpliga svenska motsvarigheter till dessa engelska kommandon?

SVAR: För "full screen colour" föreslås **skärmfärg**. *Bakgrundsfärg* som kunde ha varit en bra översättning är en redan upptagen term som används för en färgad rad som inte går ända ut i kanterna. För "full row colour" föreslås **radfärg**.

?

FRÅGA: Vilken är den svenska motsvarigheten till engelskans "developer"? Finns det någon definition? Termen förekommer i plan- och byggsammanhang.

SVAR: Engelskans "developer" motsvaras på svenska av *exploatör* och definieras så här:

'fysisk eller juridisk person eller företag som omvandlar råmarksområde eller bebyggt område enligt ny eller ändrad plan'

Oftast genomförs omvandlingen enligt ett avtal, exploateringsavtal, med kommun som huvudman. Planläggningen av området ingår ofta i exploatörens åtaganden.

Jan Brzeski, KTH, ger i sin Engelsk-svensk fastighets-ekonomisk ordbok termerna:

E developer	Sv exploatör, byggherre, saneringsföretag
E land development	Sv markexploatering (från råmark till byggklar tomt)
E building development, property development	Sv exploatering (från byggklar tomt till färdig byggnad)

På svenska talar vi både om *exploatör* och *markexploatör* utan den skillnad som engelskan gör mellan "land developer" och "property developer". Vi borde nog göra denna skillnad eftersom vi också har fall av ren "property development".

?

Till sist – en kulturterminologisk fråga som kommit till TNC (att begrunda i samband med det myckna TV-tittandet som brukar höra ihop med julen).

FRÅGA: Finns det någon definition av ordet *teater*? Önskvärt vore om teater kunde reserveras för "levande teater". Radioteater kallas ibland för "hörspel; skulle man i analogi med det kunna kalla TV-teater för *synspel*?

SVAR: Först ett svar på frågan om hörspel och synspel. Hörspel används som sagt om ett dramatiskt stycke som är avsett att framföras i radio (första belägget är från 1927 enligt SAOB). Att kalla TV-teater för synspel kan vara missledande. Man både hör och ser ju. Ett synspel skulle snarare syfta på pantomimteater.

Så till teater. Någon har definierat teater så här: 'A låtsas vara B och C tittar på'. Den definitionen tar fasta på de viktigaste elementen i teatern: skådespelaren och åskådaren. I teaterföreställningen sker ett möte dem emellan

och varje sådant möte blir unikt bl.a. därför att åskådarnas sammansättning varierar.

Om man ser till etymologin av ordet teater så pekar det också i samma riktning. Théatron var grekernas ord för åskådarrummet medan skéné var platsen för skådespelarna.

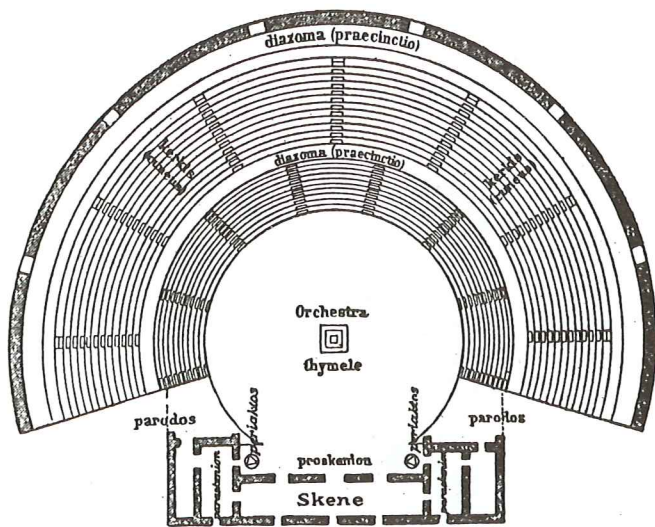

Fig. 1. Normalplan af en grekisk teater.

En alltför renlärig terminolog skulle kanske, med den här bakgrunden, vilja säga att TV-teater inte borde få kallas teater (Varför inte TV-spel?). Men så kan man naturligtvis inte säga. Etymologin är inte skäl nog för att reservera ordet teater för "levande teater". Ett ord får ofta vidgad betydelse i samband med ny teknik eller nya metoder. Ordet är dessutom etablerat och använt ända sedan TV började direktsända teater på 50-talet. Det valdes kanske därför att det markerade en gräns mot filmen. Inga allvarliga missförstånd uppstår heller när vi säger TV-teater.

Men – i juletider och TV-tider kan vi kanske påminnas om att "levande teater" ger oss något som vi inte får i TV: ett möte med skådespelarna och en gemensam upplevelse med dem och övriga i publiken.

Termregister 1984/85

TNC-Aktuellt har under rubriken *Termfrågor i urval* presenterat några av de termfrågor som behandlats i det dagliga rådgivningsarbetet.

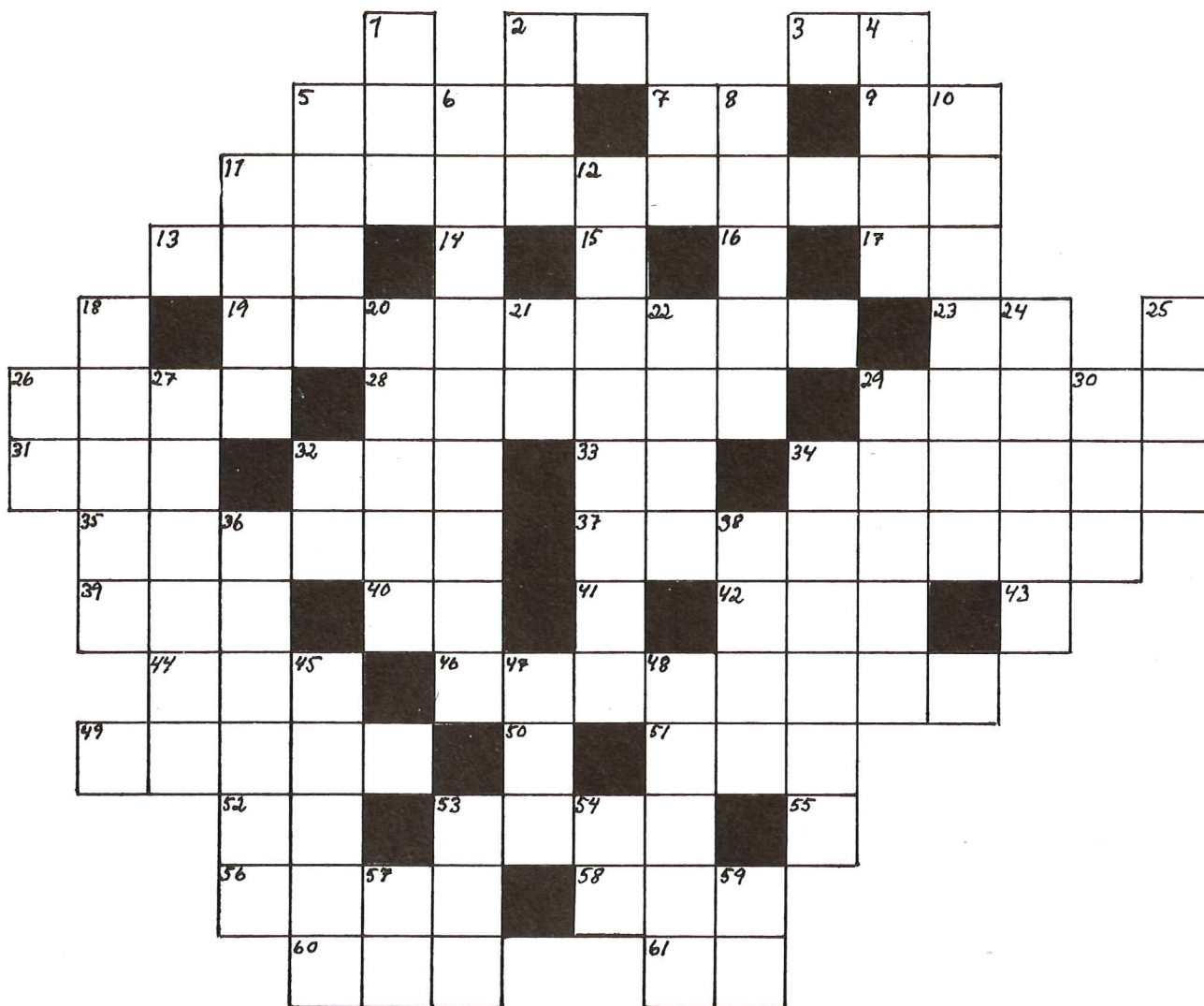
Ett register över samtliga termer som behandlats i TNC-Aktuellt under 1984 och 1985 följer nedan:

ackumulera	AKT 85:2, s. 11
antändning	AKT 84:2/3, s. 7
avstörd	AKT 85:3, s. 10
bakgrundsfärg	AKT 85:4, s. 10
bankvalv	AKT 85:3, s. 11
betalkort	AKT 85:1, s. 11
betalningskort	AKT 85:1, s. 11
betonbar	AKT 85:1, s. 11
betoningsbar	AKT 85:1, s. 11
bibliografisk databas	AKT 85:2, s. 10

brandbeständig	AKT 84:2/3, s. 7
brandhärdig	AKT 84:2/3, s. 7
brandsäker	AKT 84:2/3, s. 7
brandvarnare	AKT 84:2/3, s. 7
bullerräfflor	AKT 84:5/6, s. 11
"card key"	AKT 85:4, s. 10
databank	AKT 85:2, s. 10
databas	AKT 85:2, s. 10
databibliotek	AKT 85:2, s. 10
databransch	AKT 85:2, s. 11
"developer"	AKT 85:4, s. 10
eldbeständig	AKT 84:2/3, s. 7
eldfast	AKT 84:2/3, s. 7
eldfasthet	AKT 84:2/3, s. 7
enhet	AKT 85:2, s. 12
epositionstid	AKT 85:2, s. 12
exklusiv	AKT 84:1, s. 7
exploatör	AKT 85:4, s. 10
explosion	AKT 84:2/3, s. 7
exponering	AKT 85:2, s. 12
exponeringsdos	AKT 85:2, s. 12
exponeringstid	AKT 85:2, s. 12
exposition	AKT 85:2, s. 12
faktadatabas	AKT 85:2, s. 10
fartgupp	AKT 84:5/6, s. 11
farthinder	AKT 84:5/6, s. 11
flamma	AKT 84:2/3, s. 7
flamsäker	AKT 84:2/3, s. 7
free style	AKT 85:1, s. 10
"full row colour"	AKT 85:4, s. 10
"full screen colour"	AKT 85:4, s. 10
fulltextdatabas	AKT 85:2, s. 10
fysikalisk-kemisk	AKT 85:1, s. 10
förbränning	AKT 84:2/3, s. 7
giftfri	AKT 84:5/6, s. 10
giftig	AKT 84:5/6, s. 10
gnista	AKT 85:3, s. 10
gårdsgata	AKT 84:5/6, s. 11
"head set"	AKT 85:1, s. 10
hjulburen maskin	AKT 85:2, s. 12
hjulgrävare	AKT 85:2, s. 12
hjullastare	AKT 85:2, s. 12
hjulmaskin	AKT 85:2, s. 12
huvudlur	AKT 85:1, s. 10
huvudmikrofon	AKT 85:1, s. 10
hänvisningsdatabas	AKT 85:2, s. 10
höergängad	AKT 85:2, s. 12
högerlindad	AKT 85:2, s. 12
hörspel	AKT 85:4, s. 10
industrirobot	AKT 84:5/6, s. 10
inlärningsrobot	AKT 84:5/6, s. 10
kassaskåp	AKT 85:3, s. 10
kassavalv	AKT 85:3, s. 11
kemisk	AKT 85:1, s. 10
kiselstoff	AKT 85:1, s. 10
knapp	AKT 85:4, s. 10
kokplattsäker	AKT 84:2/3, s. 7
kortnyckel	AKT 85:4, s. 10
kryogena egenskaper	AKT 85:1, s. 10
kryogenteknik	AKT 85:1, s. 10
kryoteknik	AKT 85:1, s. 10
kryotemperatur	AKT 85:1, s. 10
kryotisk	AKT 85:1, s. 10
kumulera	AKT 85:2, s. 11
köldalstringsteknik	AKT 85:1, s. 10

Fortsättning sid. 14

Korsord

Vågrätt

- 2 Korsordsgräs
- 3 Aggregationstillstånd hos vatten så här års
- 5 Sätter piff på limpan
- 7 Tungt och giftigt
- 9 Yttre del av nedre extremitet
- 11 Maskinkonstruktion för främst kontinuerlig, linjebunden transport inom en anläggning
- 13 Pausutrymme för forskare
- 14 Numera i stället för "tim"
- 15 I luften
- 16 Radioaktivt grundämne
- 17 Resultat av second thoughts
- 19 Läran om bl. a. röntgenstrålningens medicinska användning
- 23 Numera avskaffad kontrollmyndighet
- 26 Mindre fartyg, oftast utan eget framdrivningsmaskineri
- 28 En växt
- 29 Finsk ryggåsstuga
- 31 Gammal enhet för dosekvivalent
- 32 Har producerat många tekniker
- 33 Numera införd kontrollmyndighet
- 34 Produkt av ett antal lika matematiska faktorer
- 35 Gör korven röd
- 37 Slö
- 39 Ofta på inkomna skrivelser
- 40 Längst ner på skalan
- 41 Se 16 vågrätt
- 42 Avrådd term för "area"
- 43 Skylt vid underjordiskt transportmedel
- 44 Artighetsbefrämjande uppmaning till liten dotter
- 46 Upphävde glasmästaren i förtvivlan över den alltför stora mängden inlämnade tavlor
- 49 Är väl storen vid 25 m/s
- 50 Anglosaxiska varv
- 51 Klassifikationsenhet för motoroljor
- 52 Omtyckt av 48 lodrätt
- 53 Farligt för växthus
- 55 Osar
- 56 Motsatsen till "tutti"
- 58 Mitt i hjul
- 60 Intimt förknippad med långhalm
- 61 Liten enhet

Lodrätt

- 1 Genteknisk syra
- 2 Under A
- 4 I ett sådant kan planer gå
- 5 För morgonpigga
- 6 Ämne som helt eller delvis hindrar en kemisk reaktion
- 7 Grundämne med italienska associationer
- 8 Slags haj
- 10 Bör man gå på TNCs
- 11 Begreppets uttryckssida
- 12 Detsamma som 7 lodrätt
- 18 Bör väl helst heta "tendens"
- 20 Preteritum
- 21 Korsordskvalster
- 22 Bär
- 24 Sjunger den omusikaliske
- 25 En av flera uppspikade i Wittenberg
- 26 Kändhetsbefrämjande aktivitet
- 27 Hågkomst av vattendrag
- 29 Var Amundsens ambition
- 30 Anglosaxiskt sprängmedel
- 32 Hörs i svensk eter
- 34 Ostmos (sic)
- 36 Bör man helst kunna på jobbet
- 38 Don för finfördelning och inblandning av vätska i luft eller annan gas
- 45 Kondenserad petroleumgas
- 47 Papegoja
- 48 Nöjer sig med resterna
- 53 Ett grundämne
- 54 Okänd storhet
- 57 Lägga ansiktet i positiva veck
- 59 Kan man få över landskap

Sänd Din lösning till TNC och deltag i tävlan om priserna:

Första pris: TNC 78 Verkstadsteknisk ordlista
Andra pris: TNC 82 Dataordboken
Tredje pris: TNC 80 Byggspråk

Namn:

Adress:

Postadress:

Telefon:

I redationen:

Berit Björk
Anna-Lena Bucher
Magdalena Gram

Prenumeration:

Gunnel Johansson

TNC-Aktuellt utkommer med 4 nr per år och kostar 75 kr.
Eftertryck tillåts om källan anges.

"land developer"	AKT 85:4, s. 10	skakräfflor	AKT 84:5/6, s. 11
LCC	AKT 85:3, s. 11	skärmfärg	AKT 85:4, s. 10
LCK	AKT 85:3, s. 11	slang	AKT 85:2, s. 12
"learning robot"	AKT 84:5/6, s. 10	smältningsverk	AKT 85:1, s. 11
"life cycle cost"	AKT 85:3, s. 11	smältverk	AKT 85:1, s. 11
livscykel	AKT 85:3, s. 11	solbänk	AKT 84:1, s. 7
livscykelkostnad	AKT 85:3, s. 11	spinneriteknik	AKT 85:1, s. 11
livskostnad	AKT 85:3, s. 11	spinningsteknik	AKT 85:1, s. 11
livslängd	AKT 85:3, s. 11	"stillevej"	AKT 84:5/6, s. 11
livslängdskostnad	AKT 85:3, s. 11	synspel	AKT 85:4, s. 10
livstid	AKT 85:3, s. 11	söka	AKT 85:2, s. 11
livstidskostnad	AKT 85:3, s. 11	söksystem	AKT 85:2, s. 11
ljusbåge	AKT 85:3, s. 10	talgarnityr	AKT 85:1, s. 10
låga	AKT 84:2/3, s. 7	tangent	AKT 85:4, s. 10
låg fartsgata	AKT 84:5/6, s. 11	teach-in-programmerbar	
markexploator	AKT 85:4, s. 10	termbank	AKT 85:2, s. 10
modul	AKT 85:2, s. 12	teater	AKT 85:4, s. 10
monomodfiber	AKT 85:2, s. 11	terminologisk databas	AKT 85:2, s. 10
mät don	AKT 85:1, s. 11	"total cost"	AKT 85:3, s. 11
mätning s don	AKT 85:1, s. 11	total kostnad	AKT 85:3, s. 11
nuddknapp	AKT 85:4, s. 10	tryckplatta	AKT 85:4, s. 10
numerisk databas	AKT 85:2, s. 10	tryckpunkt	AKT 85:4, s. 10
nyckelkort	AKT 85:4, s. 10	"touch-control"	AKT 85:3, s. 10
nät	AKT 85:2, s. 11	tätlist	AKT 85:1, s. 11
nätverk	AKT 85:2, s. 11	tätning s list	AKT 85:1, s. 11
ofarlig	AKT 84:5/6, s. 10	ugnssäker	AKT 84:2/3, s. 7
platågupp	AKT 84:5/6, s. 11	"woonerf"	AKT 84:5/6, s. 11
prompt	AKT 85:1, s. 10	vridning medurs	AKT 85:2, s. 12
"property developer"	AKT 85:4, s. 10	vridning moturs	AKT 85:2, s. 12
prova	AKT 85:2, s. 11	vridningsriktning	AKT 85:2, s. 12
provning	AKT 85:2, s. 12	vänstergångad	AKT 85:2, s. 12
pröva	AKT 85:2, s. 11	vänsterlindad	AKT 85:2, s. 12
provning	AKT 85:2, s. 12	värdeförvaringsenhet	AKT 85:3, s. 10
puts	AKT 84:1, s. 7	värdeskåp	AKT 85:3, s. 10
radfärg	AKT 85:4, s. 10	värdevalv	AKT 85:3, s. 10
radioavstörd	AKT 85:3, s. 10	värmebeständig	AKT 84:2/3, s. 7
referensdatabas	AKT 85:2, s. 10	värmedetektor	AKT 84:2/3, s. 7
"rumble strips"	AKT 84:5/6, s. 11	värmehärdig	AKT 84:2/3, s. 7
rök	AKT 84:2/3, s. 7	väveriteknik	AKT 85:1, s. 11
rökdetektor	AKT 84:2/3, s. 7	vävning	AKT 85:1, s. 11
rör	AKT 85:1, s. 11,	vävningsteknik	AKT 85:1, s. 11
	AKT 85:2, s. 12	åsgupp	AKT 84:5/6, s. 11
silika	AKT 85:1, s. 10	återsökningssystem	AKT 85:2, s. 11
silikastoft	AKT 85:1, s. 10	åtgärdstecken	AKT 85:1, s. 10
singelmodfiber	AKT 85:2, s. 11	äkta honung	AKT 85:1, s. 10
singlemodfiber	AKT 85:2, s. 11	ämnen i kryogen form	AKT 85:1, s. 10

TEKNISKA NOMENKLATURCENTRALEN
 BESÖKSADRESS: STORA NYGATAN 45, STOCKHOLM
 POSTADRESS: BOX 2303, S-103 17 STOCKHOLM
 TELEFON: 08-24 92 90